

Jussi Moila (2025)
METSÄSYDÄN

HENKILÖT:

Heikkosydän, nuori ihminen

Heikkosydän lapsena*

Hoitaja

Isä

Äiti

Lapsi 1

Lapsi 2

Potilas

Make

Lääkäri

Metsuri 1

Metsuri 2

Suomen vanhin puu

(* Heikkosydäntä lapsena voi esittää joko sama tai eri näyttelijä kuin vanhempaa Heikkosydäntä.)

OHJE:

Näytelmä kertoo metsästä, jonka keskellä asumme. Se kertoo erityisesti yhden ihmisen suhteesta metsään: sellaisen ihmisen, jonka sydän on niin heikko että sen on vaikeata jaksaa lyödä – konkreettisesti ja metaforisesti. Näytelmä sisältää kohtauksia ja selityksiä, unia ja kuvia, runoja ja lauluja. Ne liittyvät yhteen ja kokoontuvat tuon mainitun heikon sydämen ympärille. Näytelmässä on henkilöitä ja siitä hahmottuu tarina – tai ainakin tapahtumien kulku – mutta yhtä lailla se on unen ja valveen kasvustoa.

Teos sisältää metsän ”omalla kielellä” kirjoitettua puhetta, joka on ilmaistu merkeillä. Näitä merkkejä saa vapaasti tulkita ja niistä voi tuottaa liikettä, ääntä, valoa, kuvaa, tilaa, toimintaa – siis jotain muuta kuin ihmisten puhuttua kieltä. Tämä metsän omalla kielellä tapahtuva puhe on mahdollisuus kehittää tekstistä tilallista taidetta ja miettiä keinoja, joilla metsä voisi oikeasti tulla läsnä olevaksi esitystilaan. Toisaalta metsän kieli voi olla myös hiljaisuutta, jos niin halutaan.

1. PROLOGI: SUOMEN VANHIN PUU

(Suomen vanhin puu seisoo suon laidassa kesän aamuauringossa ja katselee ihmisiä. Se haukottelee, hengittää, yhteyttää yhä vuosien jälkeen, todistaa omaa elämäänsä ilman tarvetta todistaa mitään.)

SUOMEN VANHIN PUU

Minä olen Suomen vanhin puu.

Kerron teille tähän alkuun nyt tarinan metsästä.

Tai oikeastaan se on tarina teistä, koska metsällä itsellään ei ole tarinaa.

Puita ei kiinnosta näytellä tai kertoa satuja.

Minä kuitenkin teen tämän nyt teidän vuoksenne.

Seison täällä Urho Kekkosen kansallispuistossa,

Itä-Lapissa, niin kuin te sanoisitte.

Minun ylitseni on virrannut suuri määrä kesiä ja talvia.

(Puu katselee laajasti ympärilleen. Se nauttii auringosta, joka lämmittää sitä.)

SUOMEN VANHIN PUU

Tuolla kulkee porolauma.

Se menee ohitseni kaukaa.

Sorkat kopisevat kiviseen maahan.

Sarvet heiluvat vaivaiskoivikossa.

Tuolla on kuukkeli.

Nyt on kesä: valoisaa koko ajan.

Kasvan tällaisen suon laidalla.

Tai oikeastaan en enää kasva.

Seison vain ja vanhenen sitkeästi.

(Puu katsoo ihmisiä ikään kuin he olisivat kysyneet jotain.)

SUOMEN VANHIN PUU

Ai miksi en ole kasvanut korkeammaksi, jos kerran olen niin vanha?

No, ei puu kasva kuin aikansa.

Puu kasvaa nuorena, enkä minä ole enää nuori.

(Puu hengittää, miettii.)

SUOMEN VANHIN PUU

Arvatkaa kuinka vanha olen?

Kuka arvaa?

Te siellä?

Saa arvata.

(Puu odottaa vastausta. Saa sen vaikka kukaan muu ei sitä kuulisi.)

SUOMEN VANHIN PUU

Hyvä arvaus.

Minä olen kahdeksansataavuotias.

Niin.

Olin taimi silloin kun Tšingis-kaani valloitti maailmaa.

Mistä sen tietää?

Renkaistani tietenkin.

Mutta eihän niitä näy.

Ne ovat sisälläni.

Minäpä kerron teille, miten ne nähtiin, miten niitä katsottiin:

kaksi miestä tuli tänne sahan kanssa. He laittoivat sen kaarnakilvelleni.

Tähän.

Sahasivat loven.

Ottivat rungostani siivun, josta pystyivät laskemaan vuosirenkani.

Ihmisen ikää ei sillä tavalla lasketa, ei niin että sahataan paloja irti –

miksi sitten minun, kun puun iällä ei ole sille itselleen mitään väliä?

Metsällä ei ole ikää.

Satoja miljoonia vuosia se on kasvanut, eikä se kuole koskaan,

vaikka yksittäiset puut kaatuvat ja lahoavat.

Metsä on systeemi.

Se on dynaaminen prosessi, niin kuin sanotaan.

Vaikka en minä siinä olen erilainen kuin te ihmiset.

Olemme kehittyneet samoista bakteereista:

meillä on yhteinen bakteeriäiti.

Noin kaksi miljardia vuotta sitten tämä esiäitimme antoi meille kaikille

elämän aineet. Sillä tavalla olemme sisaruksia, te ja minä, ja kaikki täällä.

Siksi kysyn: miksi he halusivat tehdä tämän minulle?

(Puu näyttää viiltoa kehossaan, syvää lovea, joka häneen on sahattu.)

SUOMEN VANHIN PUU

Miksi he halusivat tietää ikäni niin kovasti että sahasivat?

Miksi he haluavat laskea kaikkea koko ajan? Laskea sahaamalla?

Mitä he haluavat ymmärtää?

(Puu piilottaa haavansa.)

SUOMEN VANHIN PUU

Tämä näytelmä kertoo ihmisten suhteestaan metsään.

Tai ainakin yhden heistä.

Tässä hän on.

Tällainen on metsä, jossa hän asuu.

2. METSÄ LASIN TAKANA

(Heikkosydän seisoo sairaalahuoneessaan, ikkunan edessä. Hän on juuri herännyt. Sairaala on suuri ja humisee. Humina kiertää ja kohisee. Ääni peittää kaikki muut äänet ja saa aikaan tunteen siitä, että luonto on kaukana, että ollaan koneiden lähellä, vaikkei niitä suoraan näekään: niiden koneiden, jotka suojelevat elämää ja samalla peittävät sitä, estävät sitä kuulumasta.)

HEIKKOSYDÄN *(katselee ikkunasta ulos, puhuu yleisölle)*
Teen tätä joka aamu.
Katselen ikkunasta ulos.
Se auttaa minua heräämään:
hyväksymään sen, että täytyy herätä tällaisessa paikassa.

(Hoitaja tulee. Hänellä on kädessään lasi vettä ja lääkekuppi.)

HOITAJA
Huomenta.

HEIKKOSYDÄN
Huomenta.

HOITAJA
Mitä sä katselet?

HEIKKOSYDÄN
Tuota mäntymetsää.
Kun aurinko nousee, se tuo havujen vihreän sävyt hitaasti esiin.

HOITAJA
Niinkö? En ole huomannut.

HEIKKOSYDÄN
Ensin ne on hämärässä ihan mustat. Sitten kun valoa tulee lisää, vihreys paljastuu. Minuutti minuutilta ne tulee vihreämmiksi. Musta tuntuu välillä, että jopa sekunneissa voi huomata eron. Se on kaunista. Se saa mut aamuisin kiinni maailmaan.

HOITAJA
Täytyy olla asioita, jotka pitää kiinni maailmassa.

HEIKKOSYDÄN
Niin. Varsinkin kun on lasin takana.

(Heikkosydän kävelee kehää: pois ikkunan luota ja takaisin.)

HOITAJA

Onko hermostunut olo kun kävelet tolleen?

HEIKKOSYDÄN

Mitä?

HOITAJA

Onko sulla hermostunut olo?

HEIKKOSYDÄN

On vähän – mutta en mä siksi kävele. Haluan mennä pois ikkunan luota, että voisin palata siihen takaisin. Koska se hetki, kun palaan ja näen puut uudelleen, on ihmeellinen.

(Hoitaja ojentaa Heikkosydämen lääkkeet ja vesilasin. Heikkosydän pitelee niitä.)

HOITAJA

Haluaisitko mennä tänään ulos?

HEIKKOSYDÄN

Ulos? Ai metsään?

HOITAJA

Niin.

HEIKKOSYDÄN

Siis tuohon metsään?

HOITAJA

Voitaisiin käydä siellä kävelyllä.

HEIKKOSYDÄN

Oikeasti?

Mä en ole käynyt ulkona viikkoihin.

(Heikkosydän laittaa lääkkeet nyt innokkaasti suuhunsa, juo veden ja ojentaa astiat takaisin Hoitajalle.)

HEIKKOSYDÄN

Saisinko mä mennä yksin?

HOITAJA

No ei yksin. Sydän on vielä liian heikko.

HEIKKOSYDÄN (*pettyneenä*)

Niin.

HOITAJA

Pahoittelen. Sairaalan säännöt on sellaiset. Mutta tulen kyllä sun kanssa myöhemmin päivällä, kun tulee sopiva hetki. Kun saan aamukierroksen tehtyä ja kaiken hoidettua.

(Heikkosydän kävelee Hoitajan luo ja melkein koskettaa tätä. Viipyy siinä, toisen ihmisen lähellä. Koskettaminen olisi kuitenkin liikaa.)

HEIKKOSYDÄN

Mä en kuule täällä mitään muuta kuin tuota koneiden raskasta huminaa.

HOITAJA

Ne pitää teitä elossa.

HEIKKOSYDÄN

Mutta tänään me mennään tuonne, missä humisee vain tuuli?

HOITAJA

Mä lupaan.

HEIKKOSYDÄN

Kiitos.

(Heikkosydän melkein hyppää Hoitajan kaulaan. Hoitaja astuu taaksepäin.)

HOITAJA

Mun täytyy nyt jatkaa kierrosta.

(Hoitaja menee. Heikkosydän kävelee takaisin ikkunaan ja katsoo ulos.)

HEIKKOSYDÄN (*yleisölle*)

Haluan kuulla, miten metsä puhuu omalla kielellään.

(Tila alkaa muuttua. Seuraava kohtaaus täyttää sen.)

3. METSÄ PUHUU VIENOSTI OMALLA KIELELLÄÄN

(Kuullaan metsän äänet ja nähdään metsän valot ja liike. Se toteutuu näiden merkkien mukaan. Ne ovat ohjeita siitä, miten metsä voi puhua. Puhe voi olla mitä tahansa, mikä tuo tilaan kokemuksen metsästä. Mitä tahansa paitsi ihmisten puhetta ja kirjoitusta.)

()

*

()
/

()
/

O O O O
I I I I

>
>

00

^^^^^^^^^^
^^^^^^^^^^

0000000000
//////////

////////////////*////////////////*////////////////
///*///*////////////////*///****////////////////

/0/0/0/-/0

#####

000
/ / /

0
/

///////////////////*//////////////// /////*///****////////////////

/0/0/

^^^^^^^^^^
^^^^^^^^^^

0
I

4. MUURAHAISTEN METSÄSTYS

HEIKKOSYDÄN *(yleisölle)*

Mä rakastin lapsena meidän lähimetsää.

Se oli vaan pieni metsikkö isän asunnon lähellä,
mutta tuntui silloin valtavan suurelta.

(Lapset tulevat.)

LAPSI 1

Hei! Tuu tänne!

HEIKKOSYDÄN *(yleisölle)*

Verisiskot ja veljet.

LAPSI 2

Tuu jo!

HEIKKOSYDÄN

Kuulen heidän kutsunsa.

(Lapsille:)

Mä tulen!

(Tämä on Heikkosydämen muisto. Se tapahtuu mäntymetsässä. Heikkosydän muuttuu lapseksi, kevenee, vapautuu sydämensä painosta, syöksyy mukaan.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Mihin me ollaan menossa?

LAPSI 1

Pikkumettään.

LAPSI 2

Me ollaan murkkujen metsästäjiä!

LAPSI 1

Etitään niiden polku!

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Joo!

LAPSI 1

Katotaan tuolta.

Tuolla niitä on aina ollu. Ojan vieressä.

(Lapset nauravat, kiertävät tilaa, etsivät.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mä en nää niitä.

LAPSI 1
Tossa on toi vanha pesä.

LAPSI 2
Mut se on tyhjä.

LAPSI 1
Ne on muuttanu muualle.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Etitään ne.

(Lapset kiertävät tilaa ja katselevat yleisön penkkien alle. Heillä on hauskaa ja he liikkuvat kuin leikkivät karhunpennut – tai parvi lokkeja, joka taistelee samasta kalansaaliista.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Ennen niitä oli tosi paljon täällä.

LAPSI 2
Niin oli.

LAPSI 1
Kyllä ne täällä jossain on vieläki.
Ne siirtyy välillä, mutta ei ne mee kauas.

(Lapset jatkavat etsimistä. Heikkosydän löytää yleisön jaloista muurahaisten polun.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Hei! Täällä! Se polku on siirtynyt tänne.

LAPSI 1
Mähän sanoin!

(Kaikki katsovat ilahtuneina, helpottuneina muurahaisia.)

LAPSI 2

Miksköhän ne halusi muuttaa?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Se vanha pesä oli liian ahdas.

Ne aikoo rakentaa uuden kodin.

Tossa on tollanen pieni läjä neulasia jo.

(Lapset katselevat muurahaisia, jotka kulkevat yleisön alla.)

LAPSI 2

Hei, uskallatko syödä yhen?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Miks mä niitä söisin?

LAPSI 2

Koska me ollaan metsästäjiä.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Hölmö. En syö.

LAPSI 2

Sä et vaan uskalla.

HEIKKOSYDÄN

Mä en halua.

LAPSI 2

Saat euron, jos syöt.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

En mä tarvii sun euroa.

LAPSI 2

No mut kokeile silti.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Ei niitä voi syödä.

LAPSI 1

No voihan. Ihan niinku mustikoitakin.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Ei ne ole mustikoita.

LAPSI 2

Jos me ollaan metsästäjiä niin meidän täytyy metsästää,
että selvittää täällä.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Okei, tossa on järkeä.

(Tauko.)

Mutta miksi mä ekaksi?

LAPSI 1

Koska sä olet rohkein meistä. Sulla on vahvin sydän.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Niin onki.

(Heikkosydän poimii muurahaisen maasta.)

LAPSI 2

Syö, syö, syö!

LAPSI 1

Syö nyt.

(Heikkosydän epäröi, hän katselee muurahaista kädessään, laittaa sen hitaasti suuhunsa, maistelee, tunnustelee.)

LAPSI 2

Miltä se maistu?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Hyvältä.

LAPSI 2

Oikeesti?

(Iloa siitä, kun jotain luvaton on tehty – tai jos ei luvaton niin ainakin outoa.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Oikeesti. Maista säkin.

LAPSI 2
Emmä tiiä.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Jos sä haluut olla metsästäjä?

LAPSI 2
Haluan.

(Lapsi 2 poimii muurahaisen ja syö.)

LAPSI 1
Miltä maistuu?

LAPSI 2
Hyvältä.

LAPSI 1
Mäkin maistan yhen.

(Lapsi 1 syö muurahaisen. Kaikki nauravat)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Nää on hyvää ravintoa.

LAPSI 1
Mä syön lisää!

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mäkin.

(Heikkosydän ja Lapsi 1 syövät muurahaisia. Lapsi 2 epäröi.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA *(innostuu)*
Kyllä näillä nälkä varmasti lähtee jos syö tarpeeks.
Me voitais heidän muuttaa tänne metsään
ja syödä vaan muurahaisia. Asuttas täällä koko kesä.

LAPSI 1
Meistä vois tulla sellanen muurahaisheimo.

LAPSI 2
Hölmö nimi.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Syödään näitä niin paljon että ei tarvii mennä kotiin syömään.

(Syövät muurahaisia. Nauravat. Heikkosydän irtautuu kohtauksesta. Lapset poistuvat.)

HEIKKOSYDÄN *(yleisölle)*

Tää on mun lapsuuteni paras muisto.

Silloin ajattelin, että voisin oikeasti elää luonnon varassa,
osana sitä metsää. Syödä vaan, mitä sieltä löytyy: marjoja, ketunleipiä,
kalaa, ötököitä. Siinä oli turvaa, rauhaa. Jotakin selittämättömän hienoa.
Että ei tarvitsisi mitään muuta kuin sen metsän.

5. ISÄ JA ÄITI

ISÄ *(tulee)*

Hei siitähän mäkin haaveilin lapsena.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Oikeesti?

ISÄ

Joo joo joo sehän ihan todella hyvä idea.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Onko?

ISÄ

On, on. Saanko mäkin tulla maistamaan murkkuja?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Öö, kai sä saat.

ISÄ

Nyt lähetään kattomaan sitä polkua!

Mäkin haluan liittyä muurahaisheimoon.

Tule tule tule tule! Mennään jo! Kengät jalkaan!

(Äiti tulee.)

ÄITI

Hei, mihis te olette menossa?

ISÄ

Ulos. Siellä on muurahaisten polku.

ÄITI

Muurahaisten polku?

Mutta tänään piti siivota ja tyhjentää varastoa.

ISÄ

No joo, mutta ei vielä.

ÄITI

Ja sä lupasit laittaa ruuan meille. Oletko käynyt kaupassakaan?

ISÄ

En vielä. Syödään myöhemmin.

Mennään ensin maistamaan murkkuja.

ÄITI

Maistamaan murkkuja? Ootko tosissas?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Se on vaan sellanen leikki –

ÄITI

Yksinkö mä taas hoidan kaiken täällä? Niinkö?

ISÄ

No kato nyt miten kaunis päivä tuolla on.

Olis vääryys jäädä sisälle siivoamaan.

ÄITI

Sä et ole tehnyt mitään siitä, mitä sä lupasit.

ISÄ

Mä teen kyllä kaiken.

ÄITI

Sä vaan makoilet siinä ja luet niitä satukirjojas –
ja sitten karkaat metsään.

ISÄ

Satukirjoja? Älä viitsi. Mä olen pessyt vessan ja hampaat, aamupala on
syöty. Kaikki on hoidettu. Ja nyt on kesäloma.

ÄITI

Ei sulla ole kesäloma sen takia, että et sä käy töissä.

ISÄ

Höh. Tule säkin vaan meidän mukaan.

Rentoudut vähän.

ÄITI

Miten mä voin sun kanssasi ikinä rentoutua?

ISÄ

No me mennään ainakin, vai mitä?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

En mä tiedä.

ISÄ

Kyllä. Kengät jalkaa.

Onko reppu? Onko puukko ja tulitikut?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Hei, ei meidän tarvii mennä nyt heti.

ISÄ

Tarviipas. Me ei alistuta tyranniaan.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Äiti, mä voin jäädä auttamaan sua.

ISÄ

Etkä jää, sä olet lapsi, sun täytyy nauttia elämästä.

(Isä vie Heikkosydämen metsään. Näemme heidän ilonsa ja matkansa samalla, kun Heikkosydän kertoo siitä. Sillä aikaa Äiti jättää lapun pöydälle ja lähtee.)

HEIKKOSYDÄN (yleisölle)

Me mentiin muurahaisten perään.

Se oli ihana päivä.

Etsittiin se uusi pesä.

Tehtiin nuotio.

Ongittiin särkiä lammesta ja päästettiin ne vapaaksi.

Saatiin yksi ahven ja paistettiin se.

Vuoltiin kävelykepit pihlajanvarsista.

Unohdin kaiken muun.

Mutta kun me palattiin illalla kotiin, äiti ei ollu enää siellä.

ISÄ

Täällä joku lappu pöydällä.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Mitä siinä lukee?

ISÄ (*lukee*)

Sun äitisi –

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Missä äiti on?

ISÄ

No voi helvetti.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Isä?

ISÄ

Se sanoo, että joka toinen viikko asut täällä ja joka toinen viikko hänen kanssaan kaupungissa. En tajua miten se voi muuttaa kaupunkiin. Se on kamala ympäristö lapselle. Ja kenelle tahansa. Mutta hei, älä huoli. Meille tulee kivoja viikkoja.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Niin kai.

ISÄ

Mä soitan Makelle.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Kuka on Make?

(Isä menee.)

6. TAKAISIN SAIRAALAAN

(Sairaalan äänet palaavat: koneiden raskas humina, joka peittää metsän äänet.)

HEIKKOSYDÄN *(yleisölle)*

Tässä sairaalassa on outoa se, että yksin ei saa liikkua vapaasti oikein missään. Tuntuu kuin olisi taas pieni lapsi päiväkodissa: että jonkun täytyy tulla saattamaan aina, kun lähdetään seinien ja aitojen sisältä.

(Heikkosydän etsii Hoitajan käsiinsä.)

HEIKKOSYDÄN

Voitko tulla tänne?

HOITAJA *(tulee)*

No, mitä?

HEIKKOSYDÄN

Et kai sä olet unohtanu, mitä lupasit?

HOITAJA

En ole. Mutta menee vielä hetki.

HEIKKOSYDÄN

Mä olen odottanut koko aamun!

HOITAJA

Mennään lounaan jälkeen. Okei?

HEIKKOSYDÄN

Siihen on niin pitkä pitkä pitkä aika.

HOITAJA

Nyt täytyy jaksaa.

HEIKKOSYDÄN

Mutta en jaksa.

(Potilas tulee.)

POTILAS

Ai mihin te olette menossa?

HEIKKOSYDÄN

Ulos. Hän lupasi viedä mut metsään kävelylle.

POTILAS

Mitä? Erityiskohtelua. Ei mua ole kukaan täältä ulos vienyt.

HEIKKOSYDÄN

Se kuuluu mun hoitooni. Auttaa enemmän kuin lääkkeet.

POTILAS

Mä haluan tulla mukaan.

HOITAJA (*menee*)

No niin, puhutaan tästä myöhemmin.

POTILAS

Mutta en mä taitaisi päästä metsään näillä jaloillani.

HEIKKOSYDÄN

Mitä sun jaloillesi on tapahtunut?

POTILAS

No, en käyttänyt niitä niin ne menivät rikki.

Makasin aika pitkään ja katsoin telkkaria.

Ja sitten kun yksi päivä nousin, niin eivät toimineet enää.

HEIKKOSYDÄN

En tiennyt että niin voi käydä.

POTILAS

Ne täytyy leikata. Taas.

HEIKKOSYDÄN

Mä olen aina käyttänyt jalkojani.

7. METSÄTANSSI

(Isä tulee tanssien ystävänsä Maken kanssa. Muisto avautuu ja tempaa Heikkosydämen mukaansa. Muisto on villimpi kuin aiemmin: kosken pyörre, joka imee kaiken itseensä.)

ISÄ
Nyt mennään!

(Heikkosydän muuttuu taas lapseksi.)

MAKE
Nyt tanssitaan!

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Ai mitä?

ISÄ
Nyt tanssitaan metsätanssi ja lauletaan metsälaulu.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Kuka toi on?

ISÄ
Se on Make.

MAKE
Moi!

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Moi!

ISÄ
Tänään on hauskapäivä! Metsäpäivä!

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Hauskapäivä?

MAKE
Hauskapäivä metsäpäivä!
Isäs on hyvä jätkä, kuule.
Rennoin kaveri mitä mä tiedän.
Sen kanssa ei koskaan ole tylsää.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

No ei kai.

HEIKKOSYDÄN *(yleisölle)*

Isä vei mut lapsena aina luonnonvaraisiin metsiin,
joissa puut sai rauhassa kasvaa, kaatua ja maatua.
Me vaellettiin siellä päiväkausia. Sain koulustakin vapaata.
Isä osti mulle oman pienen rinkan ja puukon.

ISÄ

Eräjorma tarvii vaan puukon ja tulitikut niin se selvii metässä vaikka viikon.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Mä haluun olla sellanen eräjorma isona.

ISÄ

Se on hieno tavoite.

MAKE

Kun pärjää metässä niin pärjää missä vaan.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Joo.

ISÄ

Susta tulee vahva ihminen. Reipas ulkoilmaihminen.
Semmonen joka selviytyy ja seikkailee ja osaa tehdä itelleen suojan ja
hankkia ruuan.

MAKE

Nyt tanssi ja laulu!

ISÄ

Joo. Kaikki mukaan? Yks, kaks, kolme...

(Aloittavat yhdessä laulun ja siihen liittyvän tanssin. Se alkaa rauhallisesti, mutta yltyy vähitellen. Laulu on Aleksis Kiven runo "Metsämiehen laulu":)

KAIKKI *(laulavat)*

Terve metsä, terve vuori,
terve metsän ruhtinas!
Täs on poikas uljas nuori,
esiin käy hän voimaa täys
kuin tuima tunturin tuuli.

Metsän poika tahdon olla,
sankar jylhän kuusiston
Tapiolan vainiolla
karhun kanssa painii lyön,
ja maailma Unholaan jääköön.

Ihana on täällä rauha,
urhea on taistelo.
Myrsky käy ja metsä pauhaa,
tulalta iskee pitkäinen,
ja kuusi ryskyen kaatuu.

Metsän poika tahdon olla,
sankar jylhän kuusiston
Tapiolan vainiolla
karhun kanssa painii lyön,
ja maailma unholaan jääköön.

*(Laulun lopussa Isä ja Make kaatuvat maahan, nauravat, nukahtavat uupuneina.
Heikkosydän on pyörreksissä. Hän jää ulkopuoliseksi miesten uupumuksesta ja ilosta.)*

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Isä? Nukutko sä?
Onko kaikki hyvin?

ISÄ
Väsyttää. Kaikki hyvin.

8. METSÄ PUHUU TAAS OMALLA KIELELLÄÄN

(Metsä puhuu niin kuin aiemmin mutta hieman eri sävyillä.)

E ^^^^^^^^^^^
^^^^^^^^^^^^^^

00000
/// ///

a l m m e h

///

^^^^
^^^^
^^^^

ua o ll *** a

t u o t

t OOOOOO e
I I I I I

>>>>>
>>>>
>>>>
>>>>
>>>>
i

t a

9. ÄIDIN UUSI KOTI

(Ollaan äidin uudessa kodissa kaupungissa.)

ÄITI

Miten sun vaatteet on niin likaiset?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Me oltiin retkellä. Kolme yötä teltassa.

ÄITI

Sun täytyy mennä suihkuun. Oletko sä syönyt mitään?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Olen tietysti.

Tehtiin trangiolla ruokaa ja iltapalaks paistettiin ite ongittuja kaloja.

ÄITI

Voi herranjumala.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Ei oo hätää.

Make tekee tosi hyvää lihapullapussipastaa.

ÄITI

Kuka Make?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Se isän kaveri.

ÄITI

Aivan niin. Sun isä ja sen kaverit.

Juoko ne siellä metsässä?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Ai juoko?

ÄITI

Siis jotain alkoholia?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Ei, ei mitään sellasta.

Puroista saa raikasta vettä.

ÄITI
No hyvä.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Isän kanssa on tosi kivaa.

ÄITI
Niin tietysti.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mä rakastan isää.

ÄITI
Totta kai.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mä rakastan myös sua, äiti.

ÄITI
Mäkin sua.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Onko kaikki hyvin?

ÄITI
On. Töissä menee hyvin.
Kaikki menee hyvin.
Tää uus koti on kiva.
Rauhallinen. Normaali.
Eikö olekin?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
On. Tosi kiva. Tosi normaali.
Äiti, miksi me ei ikinä käydä retkillä?

ÄITI
Se sun isäsi metsä pitäisi kaataa.

10. METSURIT

(Metsurit tulevat moottorisahan kanssa.)

METSURI 1

No niin, tää metsähän se oli, joka piti kaataa, eikö?

METSURI 2

Kyllä.

HEIKKOSYDÄN

Ette kaada sitä! Se on mun lapsuuden metsä.

METSURI 1

Just siksi se kaadetaan.

METSURI 2

Avohakkuu, niin kuin sanotaan.

METSURI 1

Kaadetaan ja annetaan uudistua.

METSURI 2

Kaadetaan ja annetaan uudistua.

HEIKKOSYDÄN

Metsään ei kosketa!

METSURI 1

Miksi sillä avohakkuu sanalla on niin huono maine?

METSURI 2

En ymmärrä.

METSURI 1

Sellanen vanha pusikkohan pitää nimenomaan laittaa matalaks.
Sitten siihen istutetaan uudet nuoret taimet ja saadaan tuottavaa,
hyvää talousmetsää.

HEIKKOSYDÄN

Tämä metsä täytyy säilyttää just tällaisena kuin se on.

METSURI 2

Ei ei ei. Sä et tajua. Nuori kasvava puu tuottaa eniten.

METSURI 1

Se sitoo eniten hiilidioksidia ilmakehästä.

METSURI 2

Avohakkuu on paras ase, mikä meillä on ilmastonmuutosta vastaan.

METSURI 1

Miten nää aktivistit ei sitä ymmärrä?

METSURI 2

Näin tässä maassa on metsää hoidettu aina.

METSURI 1

Asiat pysyy järjestyksessä, kun välillä kaadetaan kaikki.
Vai mitä?

METSURI 2

Just näin.

(Metsurit alkavat käynnistää sahaa.)

HEIKKOSYDÄN

Laittakaa se pois!

METSURI 2

Aletaan hommiin.

METSURI 1

Avohakkuu.

(Heikkosydän vie sahan metsureilta.)

METSURI 1

Hei, anna se takasin!

HEIKKOSYDÄN

En anna.

METSURI 2

Tämä on meidän työtä. Sä et voi sitä estää.

HEIKKOSYDÄN

Vihaan teitä. Menkää pois! Pois pois pois!

(Heikkosydän häättää metsurit pois sahalla uhaten ja viskaa lopuksi sahan heidän peräänsä.)

HEIKKOSYDÄN

Älkää tuoko sitä enää tänne!

11. METSÄSUHDE

(Heikkosydän palaa sairaalaan.)

HEIKKOSYDÄN

Vihaan tätä paikkaa.

(Heikkosydän kuuntelee, miten Lääkäri ja Hoitaja juttelevat käytävällä. Hän painaa korvansa ovea vasten että kuulisi paremmin. Lääkäri ja Hoitaja puhuvat nopeasti kuin pikakelauksella.)

LÄÄKÄRI

Suomalaiset luulee, että niillä on erityinen metsäsuhte. Että kun ollaan kasvettu Suomessa niin sitten on automaattisesti niinku joku suhte metsään.

HOITAJA

Niin.

LÄÄKÄRI

Vaikka eihän niistä suurin osa oo ees käyny oikeessa luonnonvarasessa metsässä...

HOITAJA

No joo.

LÄÄKÄRI

Meillä on vaan muutama prosentti kaikista metsistä sellasia, joiden on oikeesti annettu kasvaa rauhassa. Ihmiset on nähny niitä puupeltoja, kasvatusmetsiä ja luulee, että se on oikea metsä. Mutta ei se ole.

HOITAJA

Niin onhan se ihan eri asia.

LÄÄKÄRI

Ihan eri asia.

(Heikkosydän tulee Hoitajan selän taakse. Hoitajan ja Lääkärin puhe muuttuu silloin normaalitempoiseksi.)

LÄÄKÄRI

No mutta sellastahan se on –

HOITAJA

Joo kyllä.

LÄÄKÄRI

– pakkohan se on huomioida, että näitä laitteita välillä huolletaan.

HEIKKOSYDÄN *(keskeyttää)*

Miksi me ei voida jo lähteä!?

LÄÄKÄRI

Anteeksi mitä?

HEIKKOSYDÄN

Miksi me ei voida jo mennä?

Entä jos se metsä ei kohta enää ole siellä?

HOITAJA

Ihan pieni hetki.

LÄÄKÄRI

Joo, tuota. Teillä oli joku asia kesken.

(Hoitaja vie Heikkosydämen syrjään. Lääkäri menee.)

HOITAJA

Sä et voi tehdä noin.

Me mennään ihan kohta.

HEIKKOSYDÄN

Mä haluan ulos täältä!

Jalkoja pakottaa.

Henki ei kulje.

Käsiä tärisyttää.

Sä lupasit!

HOITAJA

Täytyy odottaa iltapäivään. Okei?

HEIKKOSYDÄN

Mä voisin ihan hyvin mennä yksinkin.

HOITAJA

Täytyy noudattaa sääntöjä.

Muuten ei voida mennä ollenkaan.

(Hoitaja menee.)

12. METSÄN MANIFESTI

HEIKKOSYDÄN

Mä vihaan sairaalan sääntöjä.

Mä vihaan ihmisten sääntöjä.

Ajattelen Suomen vanhinta puuta.

Miten se seisoo suon laidalla Lapissa.

Sen pitäisi kirjoittaa meille omat sääntönsä.

(Suomen vanhin puu astuu esiin, tulee yleisön luo. Se katselee ihmisiä, hengittää, yhteyttää, toteuttaa Heikkosydämen toiveen.)

SUOMEN VANHIN PUU

Tämä on minun manifestini:

Metsän manifesti.

(Suomen vanhin puu laittaa oksansa hyvään asentoon ja asettuu keskelle. Muut esiintyjät asettuvat hänen ympärilleen. Suomen vanhin puu aloittaa manifestin yksin:)

SUOMEN VANHIN PUU

älkää puhuko ihmisten kielellä vaan

kasvakaa

älkää noudattako ihmisten sääntöjä vaan

humiskaa

(Vähitellen kaikki esiintyjät liittyvät mukaan. Puun kirjoittama manifestin luetaan loppuun yhdessä. Tekstiä voidaan jakaa siten, että sitä ei tarvitse lausua koko ajan yhteen ääneen vaan jokainen voi ottaa vuorotellen yhden sanan, yhden lauseen. Välillä puhe voi tulla myös voimalla kertautuen.)

KAIKKI

haviskaa

variskaa

huojukaa

antakaa lehtienne lepattaa
havujenne hapattaa
rapiskaa
puhkukaa
puhiskaa
tuhiskaa
imekää
vuotakaa
valukaa
juokaa juurillanne
tehkää varjojanne
siimeksiänne
piilottakaa sisäanne
paljastakaa kaikki
suojatkaa
eksyttäkää
johdattakaa
ohjatkaa
rohjetkaa
lohjetkaa
taittukaa
loistakaa kuun valossa
pimentäkää taivas
taittakaa latvojanne
pudottakaa lehtiänne
harjatkaa havujanne
syntykää
kuolkaa
maatukaa
eläkää
kadotkaa ja ilmestykää
huutakaa hiljaisuudellanne
vaietkaa myrskyten
antakaa kaikkien kuulla puiden ääni
antakaa heidän tulla metsään
antakaa kokea
maailman painavin aika

13. HEIKKOSYDÄN PÄÄSEE ULOS

(Heikkosydän on nauttinut suuresti Suomen vanhimman puun manifestista. Se on tarjonnut hänelle helpottavan hetken: mahdollisuuden keskittyä johonkin kauniiseen, johonkin mikä on hänelle omaa ja totta. Hän ei ole enää kärsimätön, mutta ei tahtoisi myöskään odottaa. Hän katselee ikkunasta ulos ja tekee samaa levotonta mutta säännöllistä kierrosta kuin alussa.)

HOITAJA (*tulee*)

No niin. Nyt olis se hyvä hetki.

HEIKKOSYDÄN

Oikeesti?

HOITAJA

Kyllä. Voidaan mennä.

HEIKKOSYDÄN

Vihdoin.

HOITAJA

Oletko valmis?

HEIKKOSYDÄN

Älä edes kysy. Mähän olen ollut valmis koko päivän.

HOITAJA

Pue lämmintä vaatetta sitten.

HEIKKOSYDÄN

Onko siellä kylmä?

HOITAJA

Vähän viileä kesäkeli. Mutta takki on hyvä ottaa mukaan, koska –

HEIKKOSYDÄN

Mun sydämeni on vielä heikko?

HOITAJA

Niin.

HEIKKOSYDÄN

Takki on tuolla kaapissa.

(Hoitaja hakee takin ja pukee sen Heikkosydämelle.)

HEIKKOSYDÄN
Kiitos.

HOITAJA
Onko sulla lämpimät sukat?

HEIKKOSYDÄN
On.

HOITAJA
Laita kengät jalkaan niin lähdetään.

HEIKKOSYDÄN
Joo.

HOITAJA
Haluatko tukea? Kyynärsauvat?

HEIKKOSYDÄN
En mä. Se olis noloa.

HOITAJA
Eikä ole. Kyllä nuoremmillakin ihmisillä voi sydän joskus mennä rikki.

HEIKKOSYDÄN
Hävettää olla niin heikko.

HOITAJA
Et sä ole heikko.
Kenelle tahansa voi sattua tuollaista.
Ja nyt se sydän korjataan.

HEIKKOSYDÄN *(yleisölle)*
Kun kävelemme ulos, ajattelen sitä, miten jouduin sairaalaan.
Miten kesken koulupäivän sydämeni vain petti. En pysynyt enää pystyssä.
Soitettiin ambulanssi. Miten kaikki voi niin äkillisesti vain hajota.
Luulin olevani terve. Kaiken piti olla hyvin.

(Heikkosydän ja Hoitaja kävelevät ulos koneellisesti humisevasta sairaalasta ja astuvat metsän sisään. Metsä aukeaa heidän ympärillään. Se on suuri ja avara. On alkukesä ja valoa on paljon. Kaikki kasvaa. Ääni on erilaista, orgaanista, siinä on sävyjä ja tasoja. Koko maailma avautuu, kun koneet vaikenevat.)

14. METSÄ PUHUU HELLÄSTI JA MAHTAVASTI OMALLA KIELELLÄÄN

OOOOOO e
I IIII I
>>>> i
>>>>
>>>>
>>>>
>>>>
>>>>

a

^^^^^^^^^^^^^^^^
^^^^^^^^^^^^^^^^
^^^^^^^^^^^^^^^^

>>>>>>>>>>
>>>>>>>>>>

<<<<<<<<<<<<
<<<<<<<<<<<<

OOOOOO e
I IIII I
>>>> i
>>>>
>>>>
>>>>
>>>>
>>>>

a

^^^^^^^^^^^^^^^^
^^^^^^^^^^^^^^^^
^^^^^^^^^^^^^^^^

^^^^^^^^^^^^^^^^

>>>>>>>>>>
>>>>>>>>>>

<<<<<<<<<<<<
<<<<<<<<<<<<

15. VÄHENEVIEN LINTUJEN MAA

(Hoitaja saattaa Heikkosydäntä. He kävelevät metsään.)

HEIKKOSYDÄN *(yleisölle)*

Kun kävelemme metsään, tunnen keveyttä, valoa.

Koneiden humina päässäni hiljenee.

Sen tilalle tulee tuuli, lehdet,

ruohon ja sammalen tuoksu,

havujen hiljaisuus.

Ajattelen äitiä.

Vaikka hänellä ei ollut metsäsydäntä,

hän rakasti lintuja.

ÄITI *(tulee)*

Katsopa tuonne!

Tunnistatko tuon linnun?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Se on punatulkku.

ÄITI

Hyvä! Ja entäs tuo?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Keltasirkku.

ÄITI

Hienoa! Nyt pidetään pistokoe!

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Nytkö?

ÄITI

Niin!

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Okei!

ÄITI

Vain yksi kysymys.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

No anna tulla.

ÄITI

Tässä tulee.

Mitkä lintulajit ovat Suomessa katoamassa tai vähenemässä?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Peltosirkku romahti

Varpunenkin vähenee

ÄITI

Siinäkö kaikki?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Ei!

On myös:

Tervapääsky

Suokukko

Niittysuohaukka

Kuningaskalastaja

Piekana

ÄITI

Siinäkö kaikki?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Ei.

ÄITI

Anna tulla.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Punasotka

Viherpeippo

Helmipöllö

Kuukkeli

ÄITI

Siinäkö kaikki?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Haarahaukka

Tunturipöllö

Heinäkurppa

Vuorihemppo

Turturikyyhky
Rantakurvi
Pikku-uikku
Lapasotka
Mustatiira
Kiljukotka
Tunturikiuru
Kiljuhanhi
Huuhkaja
Selkälokki
Tunturihaukka
Käenpiika
Taivaanvuohi
Räystäspääsky
Töyhtötiainen
Hömötiainen
Haahka

ÄITI
Siinäkö kaikki?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Kultasirkku on kokonaan mennyt.

ÄITI
Siinäkö kaikki?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Ei.

ÄITI
Oikea vastaus.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Ne täytyy saada takaisin.

ÄITI
Ne täytyy saada takaisin.

(Äiti menee, muisto sulkeutuu. Heikkosydän ja Hoitaja jäävät taas kahden.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Tulkaa takaisin linnut.

16. METSÄ PEITTÄÄ ISÄN KODIN

(Heikkosydän kävelee metsässä.)

HOITAJA

Miltäs tuntuu olla täällä?

HEIKKOSYDÄN

Hyvältä.

HOITAJA

Ei kuulu enää ees liikenteen ääniä.

HEIKKOSYDÄN

Tää on ihana paikka.

Mä olin täällä paljon lapsena.

HOITAJA

Aijaa?

HEIKKOSYDÄN

Tai siis näissä samoissa metsissä.

Tää oli meidän turvapaikka.

HOITAJA

Metsä on sellanen monille.

HEIKKOSYDÄN

Niin on. Mutta mulle se oli vielä enemmän, se oli –

HOITAJA

Mitä?

HEIKKOSYDÄN

En osaa selittää.

Se olin minä.

Minä olin se.

Unessa ja valveessa –

(Heikkosydän kuulee taas metsän oman puheen. Se soi vahvana ja pehmeänä, painavana. Hoitaja astuu kauemmas. Heikkosydän jää yksin metsän kanssa.)

HEIKKOSYDÄN *(yleisölle)*

Metsä alkaa sekoittua minuun.

(Heikkosydän sulkee silmänsä. Suomen vanhin puu tulee ja puhuu hänelle, kaikille meille.)

SUOMEN VANHIN PUU
Kun tämä nuori ihminen,
tämä heikkosydäminen,
kävelee metsään,
metsä herää hänessä.
Hän kävelee metsän sisään,
syvemmälle,
jää metsän peittoon.

HEIKKOSYDÄN
Metsänpeittoon.

(Avautuu kuva: kuin uni. Heikkosydän katsoo kuvaa kuin muistoa, joka ei kuitenkaan ole täysin totta vaan muistojen ja unien yhteen kietoutunut juurakko. Isä ja Heikkosydän ovat Isän kodissa. Heikkosydän pelaa videopeliä. Isä tekee ruokaa.)

ISÄ
Kohta on ruoka!

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Miksi me ei menty tänään ulos?

ISÄ
Aina ei jaksa.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Miten niin ei?

ISÄ
Ei vaan jaksa.
Mitä sä teet?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Pelaan.

ISÄ
Ai sä pelaat? Ethän sä koskaan pelaa.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
No nyt mä pelaan. Ei ole muutakaan tekemistä–

(Suomen vanhin puu kävelee keskelle olohuonetta ja asettuu Heikkosydämen ja television väliin. Silloin pelin äänet vaimenevat aivan kuin joku olisi peittänyt kaiuttimen. Kaikki alkaa vähitellen muuttua: puiden ja ihmisten maailmat alkavat sekoittua hitaasti mutta vääjäämättä.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Isä, tuu kattomaan.

ISÄ
Mitä nyt?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mikä toi on?

ISÄ
Ai mikä?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Toi tossa.

ISÄ *(näkee puun)*
Sehän on puu.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Se on telkkarin edessä.

ISÄ
No katos vaan.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mä yritin pelata, mutta se tuli eteen.

ISÄ
Onpas erikoista.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA *(yrittää työntää puutta)*
Ei se liiku mihinkään. Tää on vahva.

ISÄ
Miten se on tuohon kasvanu?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Niin. Eihän puu voi kasvaa lattiasta.

ISÄ

No voihan se puu joskus lattiastakin kasvaa.
Siis ainakin jos talo on hylätty niin lopulta.
Mutta tuskin nyt täällä.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Mistä se tuli?

ISÄ (*kokeilee puuta*)

En tiedä.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Aika siistii.

ISÄ (*heiluttaa puuta*)

Hmm. Täytyy saada se irti.

Ei sitä voi tähän jättää.

Täytyy keksiä jotakin.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Hei nythän meillä on metsää kotona.

Sitähän me toivottiin.

ISÄ

En mä nyt tällaista koskaan ole toivonut.

(*Yrittää turhaan siirtää puuta.*)

Ei se liiku. Juuret on vahvasti kiinni.

(*Toinen puu tulee Suomen vanhimman puun viereen.*)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Hei! Kato, toinenkin puu.

ISÄ

Mistäs sekin nyt siihen tuli?

Nää täytyy irrottaa, ne rikkoo lattian.

(*Isä alkaa heiluttaa puuta ja kiskoa sitä irti.*)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Älä satuta sitä.

ISÄ
No, irtoa nyt, perhana.

(Isä kiskoo ja vääntää. Kolmaskin puu ilmestyy huoneeseen.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Niitä tulee lisää.

(Metsä leviää, suhisee.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Kun me ei menty metsään tänään, niin metsä tulee tänne.

ISÄ
En mä saa sitä.

(Puita tulee lisää. Ne vievät television pois.)

ISÄ
Hei, älkää viekö sitä!

(Puita on paljon. Isä ja Heikkosydän eivät voi estää niitä.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Ne ottaa kaiken.
Mitä me nyt tehdään?

(Puut kantavat huonekalut ulos, tyhjentävät tilan, ottavat sen itselleen)

ISÄ *(ottaa puhelimen)*
Mä soitan huoltoon.

(Isä yrittää soittaa.)

ISÄ
Ei kukaan vastaa. Täytyy soittaa sun äidille.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mähän voisin jäädä tänne?

ISÄ
Ei kun se on sovittu, että menet sinne tänään.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Mua ei siis haittaa että täällä on näitä puita.

ISÄ

Ei se nyt niin mene.

(Isä soittaa.)

ISÄ

Haloo? Hei, kuuletko mua? Onpa huono yhteys.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Kuuletko sä äitiä?

ISÄ

Haloo? Ei kuulu. Haloo? Nyt katkes kokonaan. Ei yhteyttä.

(Isä yrittää uudelleen, mutta puhelin ei enää toimi.)

ISÄ

Me ollaan jo liian syvällä.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Isä, mä en näe enää seiniä.

Tänne tuulee sisään.

(Puut ovat tyhjentäneet koko asunnon.)

ISÄ

Outo tilanne.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Mä en näe enää keittiön ovea.

En näe edes ikkunoita.

Onko tää vielä meidän koti?

ISÄ

On. Kai. Kävellään tuonne.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA

Minne?

ISÄ

Tuonne. Missä oli ennen ulko-ovi.

Jos sieltä näkis jotain.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Jalat kastuu.

ISÄ
Nälkä. Mutta ei näy jääkaappiakaan enää.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Kato ylös, isä.

ISÄ (*katsoo*)
Katto on poissa.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Taivas.

ISÄ
Ja vessa oli tuossa, mutta nyt siinä on –

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Kuusia.

ISÄ
Onpa tiheä kuusikko.

(Hiljaisuus.)

ISÄ
Kaikki on metsän peitossa.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mitä me tehdään?

ISÄ
Ei ole mitään syötävää.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Hei on täällä muurahaisia.

ISÄ
Muurahaisia ruuaksi, enpä usko.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
No mut tuolla kasvaa mustikoita.

ISÄ
Mustikoita?

HEIKKOSYDÄN LAPSENA (*menee tutkimaan*)
Voihan näitäkin syödä.

ISÄ
Ei niillä nälkä lähde.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Hei täällä on eteisen kaappi vielä.

ISÄ
Onko?

(Isä ja Heikkosydän menevät tutkimaan kaappia. Löytävät sieltä retkeilyvarusteita.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Meidän retkikamat on täällä.

ISÄ
Teltta on vielä tallella.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Niin. Ja makuupussit ja reppu ja –
(*Tutkii reppua.*)
Täällä on keksejäkin.

ISÄ
Jotain syötävää sentään.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Nää on mun lempikeksejä.
Ehkä tää ei olekaan niin paha juttu.

ISÄ
Jos nyt pystytetään tämä ja mietitään sitten mitä tehdään.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Joo.

(Heikkosydän alkaa pystyttää telttaa.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Asutaanko me nyt metsässä sitten?

ISÄ
Siltä se näyttää.

(Heikkosydän keskittyy teltan pystyttämiseen.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mähän oon aina halunnu asua metsässä.

ISÄ
Niin.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Olla eräjorma.

ISÄ
Niin. Eräjorma.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Saa nukkuu makuupusissa joka yö. Se on kivaa.
Täähän on oikeesti aika siistii. Vai mitä, isä?
Me kahestaan retkellä. Joka päivä.

ISÄ
Enpä tiedä.

(Kun lapsi keskittyy telttaan eikä katso, puut taluttavat isän pois.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Ehkä voidaan tehdä nuotio?
Paistaa vaikka makkaraa.
Jos meillä olis makkaraa.
Mutta ongitaan ahvenia?
Vai mitä?
Isä?

(Lapsi kääntyy, näkee vain puita.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Isä?

Mihin sä menit?
Isä?

(Puut kerääntyvät lapsen ympärille.)

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mihin isä meni?
Vastatkaa mulle?

SUOMEN VANHIN PUU
Metsä on nyt ottanut sen tilan, jonka ihminen otti metsältä.
Metsä on tässä. Tämä on sinun metsäsi.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Olenko mä yksin täällä?

SUOMEN VANHIN PUU
Olet.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Pelottaa vähän.
Ajattelin että isä jäisi mun kanssa.

SUOMEN VANHIN PUU
Tämä on sinun metsäsi.
Älä pelkää.
Kuuntele.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mä yritän.

SUOMEN VANHIN PUU
Hengitä.
Niin puutkin tekevät.

HEIKKOSYDÄN LAPSENA
Mä hengitän. Pelottaa vähän. Mä hengitän.
Ehkä tää on parempi kuitenkin.
Onko tää parempi kuintenkään näin?

HEIKKOSYDÄN *(yleisölle)*
Kun jäin asumaan yksin metsään, minusta tuli metsän kaltainen:
hiljainen, humiseva. Koulussakin olin sellainen, en puhunut ihmisille.
Huojuin tuulessa. Pidin itseni koossa. Opin selviytymään yksin.

(Metsä avautuu, hellittää otteensa. Hoitaja tulee ja vetää Heikkosydämen hellästi ulos muistosta. He ovat taas sairaalan lähimetsässä.)

HOITAJA

Sä et ole yksin.

HEIKKOSYDÄN

Hyvä että tulit mukaan.

HOITAJA

Yhdessä on parempi. Vieläkö jaksat kävellä?

HEIKKOSYDÄN

Jaksan. En halua takaisin sairaalaan.

HOITAJA

Voidaan olla vielä vähän aikaa.

HEIKKOSYDÄN

Ollaan yhtä kauan kuin metsä kasvaa.

HOITAJA

Haha. Sitä en voi luvata.

HEIKKOSYDÄN

Ei tarvii luvata mitään.

Ollaan vaan niin kauan kuin mahdollista.

Että saan hengittää.

Hengittää tätä tunnetta pois.

Ehkä sitten myös nukun.

HOITAJA

Totta kai.

HEIKKOSYDÄN

Hei, katso. Tummiä pilviä.

HOITAJA

Oho.

HEIKKOSYDÄN

Taitaa tulla sade.

HOITAJA

Ehkä täytyy sitten jo palata sisään.

HEIKKOSYDÄN

Sade ei oo vaarallista.

HOITAJA

On luvattu ukkoskuuroja.

HEIKKOSYDÄN

Ukkosta? Olen koskaan kertonut, miten mun sydämeni petti?

17. METSURIT PALAAVAT

(Metsurit palaavat sahan kanssa. Nyt he todella aikovat kaataa lapsen metsän: Heikkosydämen lapsuuden metsän.)

METSURI 2

Perhana!

METSURI 1

Nyt on odoteltu tarpeeksi kauan!

HEIKKOSYDÄN *(yrittää tarttua sahaan)*

Ei!

METSURI 2

Et koske siihen nyt!

METSURI 1

Mehän sanottiin että tämä kaadetaan ennen kuin näytelmä loppuu.

METSURI 2

Saha pärisemään, saatana.

HEIKKOSYDÄN

Ette voi tehdä sitä.

METSURI 2

Totta kai voidaan.

HEIKKOSYDÄN

Tätä metsää ei saa kaataa! Mä asun täällä.

METSURI 2
Höpsis.

(Metsurit käynnistävät sahan, joka pitää suurta ääntä ja syö puun lihaa.)

HEIKKOSYDÄN
Puut auttakaa!

METSURI 2
Tästä lähtee.

SUOMEN VANHIN PUU
Tämä ei käy.

HEIKKOSYDÄN
Tämä ei käy!

SUOMEN VANHIN PUU
Metsä ei kaadu.

HEIKKOSYDÄN
Metsä ei kaadu!

SUOMEN VANHIN PUU
Ukkonen tulee!

HEIKKOSYDÄN
Tule ukkonen!

SUOMEN VANHIN PUU
Särje sahat ja kaikki paha.

HEIKKOSYDÄN
Särje sahat ja kaikki paha!

METSURI 1
Pois tieltä!

METSURI 2
Pois edestä.

HEIKKOSYDÄN
Silloin se alkoi.

18. UKKONEN

(Ukkosmyrsky alkaa. Taivas salamoi. Metsä puhuu nyt myrskyn kielellä. Se heiluu tuulessa ja elää taivaan raivon tahdissa. Metsurien sahat hajoavat, metsurit katoavat myrskyn aikana.)

/
_/
/

/
_/
/

/
_/
/

00000000000

''''''''

''''''''''''''

00000

/
_/
/

00000

IIIII

/
_/
/

/
_/
/

''''''

/
_/
/

/
_/
/

000000000

/
_/
/

00000000

''''''

000000000

''''''''''

/
_/
/

/
_/
/

''''''

/
_/
/

19. METSÄ SÄILYY AINA

HEIKKOSYDÄN (*yleisölle*)

Taivaassa on sähköä aivan niin kuin ihmisessäkin.

Sähkö voi käynnistää tai pysäyttää sydämen.

(Ukkonen on mennyt ohi.)

HEIKKOSYDÄN

Me kastuimme vähän,

mutta ehdimme pois pahimman rankkasateen tieltä.

HOITAJA

Upea myrsky.

HEIKKOSYDÄN

Niin on. Tosi komea.

HOITAJA

Onneksi ehdittiin sisään ajoissa.

HEIKKOSYDÄN

Mua ei haittaa kastua.

HOITAJA

Kunhan ei salama lyö niskaan.

HEIKKOSYDÄN

Salamat lyö korkeisiin puihin, ei meihin.

HOITAJA

Vai niin? Sä olet kyllä erikoinen tyyppi.

HEIKKOSYDÄN

Ai millä tavalla?

HOITAJA

Olet vaan. Oli kiva retki.

HEIKKOSYDÄN

Niin oli.

HOITAJA (*menee*)

Otetaan uusiksi.

HEIKKOSYDÄN (*yleisölle*)

Myöhemmin katselin pilvien hajoamista sairaalan ikkunasta ja ajattelin metsää: sitä metsää, jossa asuin.

Ymmärsin, etten koskaan pääsisi siitä ulos – mutta ei minun myöskään tarvinnut päästä.

Olin kasvanut siihen. Se oli kasvanut minuun.

Ajattelin metsureita: miten he tahtoivat kaataa kaiken elävän.

Se oli heidän työnsä. Se oli heidän tapansa ajatella.

Muuta he eivät osanneet.

20. METSÄNPEITTO

SUOMEN VANHIN PUU (*tulee*)

Seison yhä täällä Urho Kekkosen kansallispuistossa.
suon laidalla.

HEIKKOSYDÄN

Sinä olet Suomen vanhin puu.

SUOMEN VANHIN PUU

Sinulla on heikko sydän.

HEIKKOSYDÄN

Niin on.

SUOMEN VANHIN PUU

Mutta älä ajattele liikaa sydäntäsi.

Jotkut ihmiset ovat enemmän niin kuin puita.

HEIKKOSYDÄN

Mitä tarkoitat?

SUOMEN VANHIN PUU

Sinulla on vahvat juuret.

HEIKKOSYDÄN

Onko?

SUOMEN VANHIN PUU

Luota niihin. Näen että tulet kasvamaan korkeaksi ja elämään vanhaksi.

HEIKKOSYDÄN
Lupaatko?

SUOMEN VANHIN PUU
Lupaan.

(Tauko.)

HEIKKOSYDÄN *(yleisölle)*
On yhä kesä. Valoisaa koko ajan.
Tässä on Suomen vanhin puu, vaikka metsällä ei ole ikää.

SUOMEN VANHIN PUU
Metsä on prosessi.

HEIKKOSYDÄN
Ei nuori, ei vanha – vaan ikuinen.

SUOMEN VANHIN PUU
Meillä on yhteinen äiti.

HEIKKOSYDÄN
Kaikki on alkanut samasta solusta.

SUOMEN VANHIN PUU
Ajatelkaa sitä.

HEIKKOSYDÄN
Ajatelkaa metsää.

SUOMEN VANHIN PUU
Antakaa metsän puhua omalla kielellään.

HEIKKOSYDÄN
Antakaa metsän olla.

SUOMEN VANHIN PUU
Tehdään rauha.
Annetaan kaikille oma tilansa.

(Heikkosydän sairaalassa. Isä ja Äiti tulevat hänen vuoteensa vierelle.)

ÄITI
Hei. Me tultiin nyt.

HEIKKOSYDÄN
Te tulitte yhdessä?

ÄITI
Niin.

ISÄ
Miten sä voit?

HEIKKOSYDÄN
Paremmiin kuin pitkään aikaan.

ISÄ
Hyvä.

ÄITI
Sä paranet kyllä.

ISÄ
Sä paranet ihan varmasti.

HEIKKOSYDÄN
Mutta mä en ole sairas.
Mun ei tarvitse parantua.

ISÄ
Mitä sä tarkoitat?

SUOMEN VANHIN PUU
Tämä on metsä, jossa hän asuu.

HEIKKOSYDÄN
Minä olen se metsä.

SUOMEN VANHIN PUU
Antakaa hänen kasvaa.

(Isä ja Äiti ja kaikki esiintyjät muuttuvat puiksi. Kuulemme vielä kerran, miten metsä puhuu omalla kielellään.)

21. METSÄ PUHUU VIELÄ KERRAN OMALLA KIELELLÄÄN

(Metsä täyttää kaiken: tiheä, kaunis havumetsä.)

This image shows a full page of a document template. It features a series of evenly spaced, light gray horizontal lines across the entire width of the page. The lines are thin and consistent in color and thickness, providing a guide for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings present on the page.